

"חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המים"

דורון פישביין

אוצרת: שלומית ליוור

9.10.25 - 1.11.25

בתערוכה זו, ששמה לקוח מספר בראשית פרק ז', משתמש דורון פישביין בסיפור המבול המקראי, כפילטר דרכו הוא מתבונן במציאות הישראלית. בסיפור, מחליט האל להביא מבול ולהשמיד את כל האנושות מלבד נח ובני ביתו כיוון ש"לִבָּהּ רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ, וְכָל-יֶצֶר מַחְשַׁבַת לֵבּוֹ, נָקָה רָע כָּל-הַיּוֹם (בראשית ו', ה'). פישביין מסתכל סביבו, רואה את המציאות העגומה שלנו, ומהרהר באפשרות שהסיפור לא הסתיים כפי שסיפרו לנו. "אנחנו עודנו בשעת המבול" הוא אומר, "המבול עדיין לא תם. היונה עוד לא נשלחה למשימתה וענף עץ הזית עדיין לא בפיה"

עבודת הוידאו "הערת העורב" היא הדו"ח לכאורה של העורב שחזר אל נח ודיווח על ממצאיו. בעבודה מולחמים קטעי דימויים וסאונד - קול אישה מדקלמת את הפואמה "שוליית הקוסם" של יוהאן וולפגנג פון גתה בגרמנית, ציפורים עפות בבהלה, נורה מהבהבת, מטוסי קרב חותכים את השמיים, אישה בלונדינית מאוד, "שיקסה", מחייכת בפתיינות כשנוזל לבן ניגר מהקצה העליון של הפריים. האם זה זרע, או אולי דם? לצד השפה הגרמנית מופיעים בעבודה גם אלמנטים מזרחיים כמו מוסיקה וארכיטקטורה יחד עם זיקוקים, אולי של יום העצמאות. הדימויים מעוררים אי נוחות, מעלים תחושות של איום ביטחוני ומציפים זכרונות שואה. עלילת הפואמה מטעינה את העבודה במשמעויות נוספות. שוליית הקוסם כישף את המטאטא על מנת שיעזור לו לבצע את משימת הניקיון אותה הטיל עליו הקוסם. הוא מכשף את המטאטא על מנת שיביא מים מהבאר אך לא מצליח לבטל את הכישוף ולעצור את פעולתו. המטאטא מביא עוד ועוד מים, עד שהם עולים ומציפים הכול. בניגוד לסיפור המקראי, השטפון או "המבול" בפואמה אינו תוצאה של התערבות אלוהית אלא של ההיבריס של השוליה המפעיל כוחות שאין ביכולתו לשלוט בהם. סיפור שרלוונטי עד כאב לימים אלו.

חלק הארי של התערוכה מורכב מעשרות עבודות נייר. "עבודות הציור הללו מייצגות תהליך ארוך שנים בו אני מתעסק במתחים, פחדים ואיומים שאני חווה נוכח 'המציאות הישראלית'. " מציין האמן. המציאות הסובייקטיבית נפרשת על הדף ברמות שונות של סימבוליזם והפשטה. סמלים מהמיתולוגיה הפרטית של פישביין המציינים איום וסכנה מופיעים לצד ייצוגים מיניים פרוורטיים ודימויים מורבידיים. ההתייחסות למציאות הישראלית אינה קונקרטיית. הנראות והסגנון יוצרים הזרה, ומשדרים תחושה של מקום אחר, רחוק מכאן. עם זאת, בעבודות משובצים רמזים המצביעים על ההקשר המקומי: הצבר, אלמנטים של ארכיטקטורה מזרחית, ודגים שעבור האמן מציינים את חוף הים של יפו, עיר הולדתו.

בכניסה לגלריה תלוי דיוקן זוגי של האמן ובת זוגו. פניהם מכוסים בפסים של שחור ולבן, מוטיב חוזר אצל פישביין המסמל עבורו איום מופשט. העבודה עוסקת, במסתורין המצוי בבסיס הקשר בין בני זוג ולפחדים האינהרנטיים לקשר זה. כמו גרסה עכשווית של נח ואשתו מקבלים דורון וזוגתו את האורחים לגלריה, לתיבה, או לסוג של חדר פלאות/חדר זוועות מלא סכנות, גועל ויופי.